Μονοσάνδαλη εκπαίδευση

Του **Κώστα Γεωργουσόπουλου**

Είχα πατέρα φιλόλογο που πήρε τον βαθμό του Λυκειάρχη δέκα χρόνια πριν συνταξιοδοτηθεί. Δίδαξε στη Μακεδονία, στη Φθιώτιδα, στη Θεσσαλία και τελείωσε ως Λυκειάρχης στην Πλατεία Κουμουνδούρου.

Στην πλούσια βιβλιοθήκη του βρήκα και δεκάδες σχολικά εγχειρίδια κι εγώ ήμουν μαθητής, όπως και οι σημερινοί μαθητές, παιδί του ενός βιβλίου, κληρονομιά της δικτατορίας Μεταξά που ίδρυσε και τον «Οργανισμό Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων», για να ελέγχει και να κατευθύνει την «επίσημη» ύλη της κρατικής εκπαίδευσης (αλλά και της ιδιωτικής, αφού κι εκεί το επίσημο εγχειρίδιο κάθε μαθήματος επιβαλλόταν).

Αυτό οδήγησε, λογικά θα έλεγα, στην κυρίαρχη μέθοδο αφομοίωσης της ύλης, την παπαγαλία.

Εκπληκτος, λοιπόν, ανακάλυψα πως στη βιβλιοθήκη του πατέρα μου υπήρχαν εγχειρίδια, λ.χ. Νέων Ελληνικών για την ίδια τάξη, πέντε διαφορετικών εκδοτών και με διαφορετική ύλη.

Κώστας Γεωργουσόπουλος

Ο δάσκαλος και ο καθηγητής το 1930, π.χ., είχε την ευχέρεια, ανάλογα με την ποιότητα, την καταγωγή (επαρχία, πρωτεύουσα) και τις προσλαμβάνουσες των μαθητών του να συστήνει βιβλία πλησιέστερα στις εμπειρίες τους.

Τι θα έλεγαν σε έναν μαθητή του Φουρνά Ευρυτανίας τα θαλασσινά διηγήματα του Καρκαβίτσα και τι σε παιδιά του Κολωνακίου τα «Ψηλά βουνά» του Παπαντωνίου;

Το ίδιο και στα θετικά μαθήματα. Μαθηματικά, Φυσική, Γεωγραφία.

Κάθε βιβλίο διαφορετικού συγγραφέα (που, βεβαίως, ακολουθούσε τις γενικές παιδαγωγικές αρχές του Υπουργείου και, ασφαλώς, του Συντάγματος!) διέφερε ως προς τη μέθοδο, τη διάρθρωση της ύλης και το ασκησολόγιο. Δεν διδάσκεις σε ένα παιδί του βουνού τα είδη των ψαριών και σε ένα παιδί του κάμπου τις αρρώστιες των ελάτων. Αναφέρομαι σε σχολικά εγχειρίδια του Δημοτικού Σχολείου.

Πριν λίγα χρόνια, καθηγητής του Πολυτεχνείου, εξεταστής στις εισαγωγικές εξετάσεις των Πολιτικών Μηχανικών, έβαλε θέμα στην Εκθεση: «Γράψατε τους στίχους του Εθνικού ημών Υμνου και αναλύσατε αυτούς».

Εξήντα τοις εκατό (60%) οι απόφοιτοι Λυκείου δεν τους έγραψαν σωστά («Σε γνωρίζω από την όψη του σπαθιού την τρομερή…»). Οι μαθητές αυτοί, σε κουλτουριάρικη Ανθολογία που διδάσκονταν στο σχολείο εξετάζονταν, στο Δημοτικό παρακαλώ, στα ποιήματα του υπερρεαλιστή Εμπειρίκου, που ανάθεμα αν τον γνώριζε, κι αν τον γνώριζε, αν τον αγαπούσε ο καθηγητής, όσο πιο ηλικιωμένος, άρα εμπειρότερος, τόσο χειρότερα, αφού στην εποχή των σπουδών του δεν υπήρχε καν υπερρεαλισμός!

Αν δεν καταργηθεί το ένα βιβλίο στην εκπαίδευση, Κυρία Υπουργέ, μην περιμένετε ν' αλλάξουν τα πράγματα.

Στην εποχή που μεγάλωσα και πήγα σχολείο, εποχή της Κατοχής και του Εμφυλίου και αργότερα (τελείωσα το Λύκειο το 1955) της εξορίας και των πολιτικών φρονημάτων, για να μπω στο Γυμνάσιο έδωσα γραπτές και προφορικές εξετάσεις σε όλα τα μαθήματα του Δημοτικού. Δεν θυμάμαι να «τρελάθηκε» συμμαθητής μου. Αργότερα, η μεταρρύθμιση Παπανδρέου – Ακρίτα – Παπανούτσου απαιτούσε εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο.

Δεν «τρελάθηκε» κανένας. Αλλά γινόταν αυστηρή δουλειά στην τάξη, διότι ο δάσκαλος και ο καθηγητής ελέγχονταν, το σχολείο ελεγχόταν για τις επιδόσεις των αποφοίτων του και ο δάσκαλος και ο καθηγητής για τις πιθανές μαζικές διαφοροποιήσεις βαθμού στα προφορικά και στα γραπτά που διόρθωναν άλλοι εξεταστές από άλλο σχολείο. Οι απόφοιτοι μέσης και ανώτατης εκπαίδευσης

είναι εκείνοι που τίμησαν δημόσιες και ιδιωτικές λειτουργίες στα χρόνια πριν τη Χούντα.

Το 1983 η τότε Κυβέρνηση προέβη σε μια, κατά τη γνώμη μου τουλάχιστον, πολιτισμικά αδιανόητη ενέργεια. Κατήργησε την αξιολόγηση των δασκάλων και των καθηγητών, ακόμη και το δικαίωμα του Διευθυντή του σχολείου να εισέρχεται στην τάξη και να παρακολουθεί τη διδακτική διαδικασία.

Στην εκπαίδευση, πριν τη Χούντα, η εξέλιξη ενός εκπαιδευτικού γινόταν κατόπιν εκθέσεων των Διευθυντών και του Παιδαγωγικού Συμβουλίου (πρώην Επιθεωρητή). Ο πατέρας μου και οι φίλοι του εκπαιδευτικοί καμάρωναν, δηλώνοντας πως είχαν προαχθεί στην ανώτερη βαθμίδα «κατ' απόλυτον επιλογήν».

Αυτό σημαίνει με άριστα. Για να συμπληρωθεί ο αριθμός στη βαθμίδα προάγονταν και «κατ' αρχαιότητα», άρα εμπειρότεροι.

Τώρα, εδώ και 50 χρόνια, κανείς δεν γνωρίζει τι μετράει ένας εκπαιδευτικός στην τάξη και προάγεται αυτομάτως κάθε τριετία, με αύξηση του μισθού στον παραπάνω βαθμό.

Καταργήθηκε και η μετεκπαίδευση. Ετσι προάγεται ο εφοριακός, ο ταμίας, ο πυροσβέστης, ο αστυνομικός;

Φαντάζεσθε κάποια Κυβέρνηση να καταργήσει το δικαίωμα της Τροχαίας να ελέγχει την ταχύτητα, λ.χ., στη συγκοινωνία, με το επιχείρημα πως ο οδηγός, πριν από είκοσι χρόνια, είχε πάρει άδεια;

Αλήθεια, γιατί, όπως στην εκπαίδευση, δεν καταργήθηκε η κρίση για την προαγωγή σε ανώτερο βαθμό στους δικαστές;

Για να συνεννοούμαστε: υπάρχουν, η πλειοψηφία, καλοί δάσκαλοι, μορφωμένοι και παιδαγωγοί έμπειροι, αλλά τι φταίνε τα παιδιά μας, αν πέσουν στην εξαίρεση που δεν ελέγχεται και καλύπτεται, μάλιστα, συνδικαλιστικά; Ποιους υπερασπίζονται τα συνδικάτα, όταν αρνούνται την αξιολόγηση;

01.05.2020

Πηγή: www.in.gr